

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

_____ проф. Лазаренко Н.І.
«___» _____ 2021 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
з основ науково-педагогічних досліджень
для вступу на ОС магістра

Галузь знань: **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність: **012 Дошкільна освіта**
(денна і заочна форми навчання)

Вінниця – 2021

Пояснювальна записка

Процес розбудови освітньої системи в Україні диктує необхідність змін у підготовці педагога, який би відповідав потребам суспільства. Сучасний педагог має володіти потужним творчим потенціалом, здатністю до самовдосконалення, оптимізації технології освітнього процесу, інноваційної діяльності. Крім того, він повинен вміти поєднувати освітню діяльність з науковим пошуком. Володіючи загальними та фаховими компетентностями, які необхідні педагогу та досвідом дослідника, випускник закладу вищої освіти зможе творчо підходити до розв'язання проблем, які виникають у педагогічному процесі.

На сучасному етапі розвитку суспільного і сімейного дошкільного виховання майбутні вихователі ЗДО, щоб професійно займатися педагогічною діяльністю, повинні не лише засвоїти знання з психології, педагогіки, фахових методик та опанувати основними професійними вміннями, але й оволодіти технологією наукового пошуку, методами науково-педагогічного дослідження процесів, що відбуваються в системі освіти.

Оскільки навчання студентів у магістратурі передбачає обов'язкове написання магістерської роботи, що має на меті систематизацію, закріплення, розширення отриманих у ЗВО теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, виробничих та інших завдань; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел; розвиток уміння узагальнювати і критично оцінювати теоретичні положення, виробляти власну точку зору з проблем дослідження; розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою дослідження, зокрема педагогічного експерименту, комп'ютерною технікою, що пов'язано з темою роботи; формування уміння робити висновки і розробляти конкретні методичні рекомендації при розв'язанні виявлених проблемних питань, то логічним є включення до вступного випробування запитань з проблем організації і проведення наукового дослідження. Прилучення студентів до наукових пошуків є одним з найбільш ефективних шляхів формування самостійно і творчо мислячої особистості майбутнього педагога – фахівця високої кваліфікації.

Слід зауважити, що на момент вступу до магістратури вступники – випускники ступеня вищої освіти «бакалавр» мають певні знання і вміння з цього аспекту професійної підготовки у закладі вищої освіти, тому такі знання і вміння можуть підлягати перевірці і слугувати одним із основних орієнтирів при вступному випробуванні.

Вступники повинні знати:

- місце науково-дослідної роботи в структурі професійної підготовки вихователів ЗДО, яка ґрунтується на академічній доброчесності, що є запорукою підвищення якості наукових досліджень;
- систему організації науково-дослідної роботи студентів закладу вищої педагогічної освіти;
- основні вимоги до педагога-дослідника, до його культури академічної доброчесності;
- сучасну психолого-педагогічну проблематику;
- методологію наукового дослідження, методологічні принципи пізнання психолого-педагогічних явищ;

- загальний алгоритм виконання наукового дослідження;
- структуру, зміст та етапи організації педагогічного дослідження;
- завдання курсових, дипломних, магістерських досліджень;
- вимоги до курсової та інших студентських наукових робіт;
- методику роботи над мікродослідженням (курсним та дипломним дослідженнями);
- основні методи дослідження педагогічних явищ;
- типологію наукової інформації та основні види видань;
- види каталогів і картотек, особливості роботи з ними;
- методику роботи з літературою;
- сучасні вимоги до оформлення наукової продукції та використання посилань на наукові джерела;
- основні способи короткої фіксації змісту прочитаного;
- методику констатувального, формувального та контрольного етапів педагогічного експерименту;
- особливості дидактичного експерименту й експерименту, що визначає ефективність виховної діяльності;
- сутність педагогічної діагностики як обов'язкової складової наукового експерименту та педагогічної діяльності вихователя ЗДО;
- методики діагностичного дослідження основних педагогічних явищ сучасної дошкільної освіти;
- найпростіші способи статистичної обробки та зведення кількісних показників результатів дослідження;
- методику впровадження результатів дослідження;
- основні форми звітності про дослідження;
- основні вимоги до оформлення студентської наукової роботи;
- сучасні наукові підходи до трактування поняття академічного плагіату, його видів;
- критерії оцінювання студентської наукової роботи.

Вступники повинні вміти:

- працювати з науковою літературою;
- самостійно здобувати й застосовувати знання про педагогічний процес, передавати свій досвід колегам;
- аналізувати основні поняття з проблеми, що досліджується;
- дотримуватись вимог академічної доброчесності;
- підготувати та оформити картотеку наукової літератури з теми власного дослідження;
- підготувати та оформити згідно сучасних вимог список літератури;
- проводити планування науково-педагогічного дослідження;
- визначати актуальність досліджуваної проблеми;
- розробляти науковий апарат конкретної педагогічної теми дослідження (визначати об'єкт, предмет, мету, завдання, базу дослідження; формулювати дослідницьку гіпотезу);
- розробляти методику науково-педагогічного дослідження;
- користуватися різноманітними методами дослідження, оптимально поєднуючи їх;

- користуватися діагностичними методиками вивчення педагогічних явищ;
- вивчати педагогічну документацію, результати діяльності, графічних, творчих робіт дітей;
- проводити педагогічне спостереження;
- розробляти анкети для вивчення окремих педагогічних явищ;
- аналізувати, узагальнювати і впроваджувати в практику педагогічний досвід вихователів;
- організовувати та проводити педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний та контрольний етапи);
- робити статистичну обробку та графічне оформлення результатів дослідження;
- робити науково обґрунтовані висновки за результатами дослідження;
- підготувати й оформити відповідно до вимог наукової праці дослідження з проблеми;
- володіти культурою наукової праці;
- здійснювати перевірку наукових робіт на плагіат;
- складати рецензію на наукову роботу;
- представляти і захищати основні положення проведеного дослідження, чітко відповідати на поставлені запитання.

На основі перерахованих знань і умінь вступників складено перелік теоретичних питань для вступного випробування.

Друга частина вступного випробування полягає у презентації власних наукових здобутків вступників. Вона повинна містити:

- коротку доповідь (на 7-10 хв.) із досліджуваної наукової проблеми (якщо така є), в якій висвітлено актуальність теми дослідження, науковий апарат дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, методи, які використовувались у процесі науково-дослідницької роботи); основні результати дослідження (що вдалося встановити, виявити, довести);
- друковану наукову роботу (дипломну роботу чи курсове дослідження);
- результати апробації наукових здобутків на конференціях (різного рівня), семінарах; дипломи, сертифікати учасників наукових зібрань;
- власні публікації з досліджуваної проблеми (статті, тези в журналах, газетах, збірках).

Оцінювання результатів вступного випробування здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів подано у табл. 1.

Таблиця 1

**Розподіл рейтингових балів за видами діяльності вступників на
вступному випробуванні**

Види діяльності	Критерії оцінювання	Кількість балів
Знаннєвий аспект (теоретична частина)	1. Чіткість і правильність тлумачення основних дефініцій: • точність визначення понять, які заявлені в питанні; • свідомий виклад матеріалу; • глибина і системність знань; • педагогічна ерудиція; • рівень професійного мислення.	50
	2. Вміння транслювати теоретичні педагогічні знання у площину організації власного наукового дослідження	20
	3. Логіка побудови відповіді: • структура відповіді; • послідовність викладення фактів; • аргументованість висновків.	10
	4. Культура мовлення: • темп мовлення; • інтонаційність; • повнота та лаконічність мовлення; • граматична правильність мовлення; • лексикон.	20
Науково-діяльнісний аспект (презентація наукових здобутків абітурієнта)	1. Висвітлення основних результатів досліджуваної проблеми (актуальність теми дослідження, науковий апарат дослідження: об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, методи, які використовувались у процесі науково-дослідницької роботи тощо) та представлення власне друкованої наукової роботи	50
	2. Представлення результатів апробації наукових здобутків на конференціях (різного рівня), семінарах; демонстрація дипломів, сертифікатів учасників наукових зібрань	25
	2. Власні публікації з досліджуваної проблеми (статті, тези в журналах, газетах, збірках).	25
	Всього:	200

**Перелік питань
для вступу вступників на факультет дошкільної, початкової освіти
та мистецтв імені Валентини Волошиної на навчання за освітнім
ступенем “магістр”**

Частина І. Знанєвий аспект (теоретична частина)

1. Науково-дослідна робота в структурі професійної підготовки вихователя ЗДО. Імплементація принципів академічної доброчесності в освітній та науковий простір ЗВО.
2. Сучасна психолого-педагогічна проблематика досліджень.
3. Роль особистості науковця в педагогічному дослідженні. Риси педагога-дослідника, його творчі та ділові якості. Наукова організація розумової праці, її принципи.
4. Завдання та критерії оцінювання наукової роботи (курсового, дипломного дослідження). Проблеми плагіату в студентських роботах.
5. Методологічні принципи пізнання психолого-педагогічних явищ: об'єктивності, достовірності і повноти досліджень; детермінізму; історизму; єдності теорії і практики; цілісності вивчення педагогічного явища чи процесу; поєднання наукової сміливості з надзвичайною передбачливістю.
6. Методологічні принципи пізнання психолого-педагогічних явищ: пізнаванності; розвитку; систематичності; єдності вивчення і виховання дитини; одночасного вивчення колективу і особистості; комплексного використання методів дослідження проблем педагогіки; педагогічної ефективності.
7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Каталоги, картотеки. Академічний плагіат, його види.
8. Основні види наукової продукції, їх характеристика. Інтернет-джерела.
9. Використання наукової продукції, у тому числі Інтернет-джерел, у дослідженнях студентів ЗВО.
10. Методика роботи з літературою, Інтернет-джерелами. Способи фіксації змісту опрацьованого матеріалу. Вимоги до написання наукової статті.
11. Бібліографічний апарат дослідження. Способи упорядкування списку використаної літератури, оформлення посилань.
12. Вимоги до науково-педагогічного дослідження: зміст, структура, оформлення. Дотримання вимог академічної доброчесності.
13. Основні етапи підготовки і виконання науково-педагогічного дослідження.
14. Порядок виконання курсових, дипломних робіт. Основні етапи роботи над дослідженням.
15. Планування наукового дослідження (план-графік, план дипломної роботи).
16. Розробка програми і методики наукового дослідження.
17. Складання програми констатувального експерименту.
18. Складання програми формувального експерименту.
19. Науковий апарат дослідження.
20. Вступ до наукового дослідження, логіка його побудови.

21. Висновки до наукового дослідження, їх структурні компоненти, логіка побудови.
22. Додатки, вимоги до їх подання у педагогічному дослідженні.
23. Методи наукового дослідження, їх класифікація.
24. Поняття про методи наукового пізнання. Характеристика теоретичних методів наукового дослідження.
25. Емпіричні методи наукового дослідження, їх характеристика.
26. Характеристика методів опитування.
27. Експеримент як основа педагогічного дослідження. Види експерименту: лабораторний, природний; констатувальний, формувальний, контрольний.
28. Математичні методи дослідження: реєстрування, ранжування, моделювання, метод математичної статистики.
29. Рецензування наукових робіт. Академічна доброчесність як запорука підвищення якості наукових досліджень.
30. Методика підготовки та захисту наукового дослідження.

Частина II

Презентація наукових здобутків вступника (науково-діяльнісний аспект)

Презентація наукових здобутків вступника повинна містити:

1. Коротку доповідь (на 7-10 хв.) із досліджуваної наукової проблеми (якщо така є), в якій висвітлено актуальність теми дослідження, науковий апарат дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, методи, які використовувались у процесі науково-дослідницької роботи); основні результати дослідження (що вдалося встановити, виявити, довести).
2. Друковану наукову роботу (дипломну роботу чи курсове дослідження).
3. Результати апробації наукових здобутків на конференціях (різного рівня), семінарах; дипломи, сертифікати учасників наукових зібрань.
4. Власні публікації з досліджуваної проблеми (статті, тези в журналах, газетах, збірках).

Рекомендована література:

Основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ; Вінниця, 2008. 278 с.
3. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
4. Ковальчук В.В., Мойсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: ВД. «Професіонал», 2014. 216 с.
5. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Алерта, 2014. 620 с.
6. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
7. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» / За заг. ред. д-ра філос. наук, проф. Т. В. Гончарук.

Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 48 с.

8. Пахальчук Н.О. Основи оформлення науково-педагогічного дослідження: навчальний посібник для студентів СВО магістр. Вид. 3-ге, доп. та перероб. Вінниця, 2019. 81 с.
9. Хриков Є.М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків: ФОП Панов А. М., 2017. 237 с.

Додаткова

1. Адаменко М.І. Основи наукових досліджень. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. 188 с.
2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с.
3. Бірта Г.О , Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
4. Важинський С.Є., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. 260 с.
5. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В.І. Зацерковний, І.В. Тішаєв, В.К. Демидов. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
6. Основи наукових досліджень: підручник / В.І. Саюк, О.Л. Ануфрієва, Н.Ю. Волянчук та ін. Київ: Педагогічна думка, 2012. 144 с.
7. Поворознюк А.І., Панченко В.І., Філатова А.Є. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Х.: НТМТ, 2016. 192 с.
8. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2016. 151 с.